

سائنس
طالعات فرہنگی
پہلی جلد
علوم انسانی

در آسایش بوم

به کوشش: امیرحسین پیش آهنگ

دهم بهمن ماه و همزمان با میلاد امام باقر (ع) دومین جشنواره هنرآسمانی با شرکت هنرمندان طلبه حوزه‌های علمیه در تالار مرکز همایش‌های دفتر تبلیغات حوزه علمیه واقع در شهر مقدس قم برگزار شد.

در مراسم افتتاحیه این جشنواره آیت‌الله حائری شیرازی نماینده ولی فقیه و امام جمعه مردم شیراز رشته سخن را به دست گرفت و با ارائه مستندات بر ضرورت پرداختن به هنر بومی تأکید کرد.

وی با تأکید بر دانش بومی، رمز پیروزی را تولید و بهره‌مندی از دانش بومی دانست و گفت:

در هر عرصه‌ای که ما از دانش بومی استفاده کردیم به پیروزی دست یافتیم و در جایی که از دانش وارداتی استفاده کردیم، طعمی جز شکست نچشیدیم.

امام جمعه مردم شیراز با اشاره به دو جنگ شش‌روزه اعراب و اسرائیل و ۲۲ روزه غزه و اسرائیل سخن خود را چنین مستدل کرد:

در جنگ شش‌روزه که همه اعراب با همه توان وارد عرصه نبرد شده بودند به دلیل آن که دانش نظامی و تجهیزاتشان وارداتی بود، محکوم به شکست بودند ولی در جنگ ۲۲ روزه با تمام محدودیت‌های ناشی از محاصره، به دلیل بهره‌مندی حماس از دانش و تاکتیک بومی در رزم و همچنین استفاده از سلاح‌های دست‌ساز و بومی خود توانست ارتش تا دندان مسلح اسرائیل را وادار به عقب‌نشینی کند.

آیت‌الله حائری شیرازی در ادامه به تقابل فطرت با طبیعت و نقش این دو در تعیین نتیجه هر عرصه فکری و عملی اشاره کرد و گفت:

دانش مبتنی بر طبیعت، انسان را زیاده‌خواه می‌بیند و گمان می‌کند هر چه بر انسان فشار بیشتر باشد، آسان‌تر تسلیم می‌شود ولی دانش مبتنی بر فطرت با شناخت فطرت انسانی دانشی فطرت‌مند می‌آفریند؛ چرا که می‌داند فطرت انسانی جز با تکریم و عزت نرم نمی‌شود. دانش

• دکتر غلامعلی حدادعادل

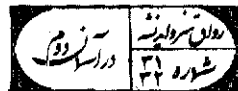
• آیت الله محیی الدین طبری شیرازی

فطرت‌مند، انسان‌شناسی و خودشناسی را اول‌قدم مسیر تولید علم قرار می‌دهد. آیت‌الله حائری بار دیگر با یادآوری جنگ شش‌روزه و جنگ ۲۲ روزه طبیعت‌گرایی اعراب و تفکر ناسیونالیستی برآمده از آن را دلیل دیگر شکست اعراب دانسته و فطرت‌مندی، ایمان و شهادت‌طلبی برآمده از فطرت را رمز پیروزی مردم غزه معرفی کردند. نماینده ولی‌فقیه در شیراز با بیان مثال دیگر در حوزه دانش بانکداری و اقتصاد، دلیل شکست نظری و عملی ما را برای تولید بانکداری عدالت‌محور و اسلامی، وجود رویکرد طبیعت‌گرا و وابستگی به دانش وارداتی دانسته و گفتند:

قرض‌الحسنه بدون اعتقاد به خدا و توجه به فطرت پاک انسانی احیا نخواهد شد.

آیت‌الله حائری شیرازی در ادامه رمز پیروزی در عرصه‌های هنری را توجه به دانش بومی و فطرت دانست و گفت:

هنر آسمانی یعنی استفاده از ابزار فطرت نه تار و تنبور وارداتی؛ فطرت نیز تعریف خودش را از هنر دارد و بنا بر آن تعریف، ابزار خودش را هم می‌طلبد.

● حجت الاسلام دکتر هادی صالحی

● دکتر حسن بنیانیان

وی در توضیح سخنان خویش گفت:

هنر، کار کردن برای بیداری فطرت است. هنر می‌تواند تأثیر به‌سزایی بر افکار و اندیشه‌های مردم داشته باشد و این هنر باید به خوبی در میان مردم نهادینه شود. ایشان در پایان با بیان این نکته که فقاقت یعنی باز شدن فطرت اضافه کرد: انسان باید با چشم فطرتش مسائل را نگاه کند. حافظ و سعدی هنرشان آسمانی و بر پایه فطرت بود ولی باید توجه داشت که هنرمندان معصوم نیستند و باید هنرشان را برای بهره‌مندی لکه‌گیری کرد.

در ادامه حسن بنیانیان، ریاست حوزه هنری از فرصت استفاده کرده و به جای ارائه گزارش یا بیان مطالبی از جنس مدیریت فرهنگی و... زبان به شکوه و گلایه باز کرد. او در انتقاد به دانشمندان و کارشناسان دینی گفت:

بزرگترین مشکل در مدیریت فرهنگی دینی در جامعه وجود خلأ تئوریک در این زمینه است.

وی در توضیح گلایه خویش اظهار داشت:

نمی‌شود دین داشت و حکومت دینی نداشت و هیچ دولتمردی در جهان نیست که به هر طریق اعتقاد خویش را در عملکردش ورود ندهد. به همین ترتیب هر حکومتی لوازمی دارد و برای حکومت دینی، دین باید لوازم آن را فراهم نماید.

ریاست حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی خطاب به علما و دانشمندان دینی و هنرمندان صاحب‌نظران این عرصه گفت:

برای اصلاح جریان‌های فرهنگی و هنری جامعه و همچنین اصلاح و تقویت مدیریت کلان فرهنگ و هنر دینی نباید تنها انتقاد کنید، بلکه لازم است راهکار ارائه کنید و مطمئن باشید بدون ورود به عرصه هنر نیز نمی‌توان دست به نظریه‌پردازی زد.

حسن بنیادینان در پایان همه متفکران حوزه و دانشگاه و طلاب و روحانیون هنرمند را به همکاری با حوزه هنری دعوت نمود و گفت:

این‌ها درد دل‌های یک مدیر فرهنگی کشور است که از خلأ تئوریک در عرصه مدیریت فرهنگ و هنر در جامعای با حکومت دینی، در رنج است و بسیار نیازمند همفکری و همکاری اصولی شماست.

در ادامه جلسه حجت‌الاسلام دکتر هادی صادقی، دبیر دومین جشنواره هنر آسمانی ضمن بیان اهمیت و ضرورت هنر دینی، بر نقش جشنواره‌ها بر گسترش و ساماندهی هنر دینی و تشویق دین‌شناسان برای حضور در عرصه‌های هنری تأکید کرد. ریاست مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما و دانشکده صدا و سیما، کار هنر را سر ریز کردن پیام الهی به عمق جان آدمیان عنوان کرد و با اظهار این که کار هنرمند، در صورتی که رسالتی الهی بر دوش داشته باشد، در زمره کار پیامبران محسوب می‌شود، افزود:

چنین هنرمندی می‌تواند جان‌نشین پیامبران در عمق وجود همه آدمیان باشد و اثر او، هنری است که مبنای آسمانی داشته و منتهای آن نیز آسمان است.

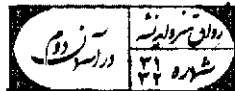
دبیر جشنواره هنر آسمانی هدف این جشنواره را ساختن و نشان دادن هنری دانست که به دست هنرمندان حوزه‌های علمیه صورت می‌گیرد و آن را مایه ستودن چنین هنری و تشویق چنین هنرمندانی عنوان کرد. وی درباره دیگر اهداف این جشنواره گفت:

گسترش فرهنگ اسلامی با آثار روزآمد هنری و دستیابی به هنر دینی از راه تربیت نیروی انسانی کارآمد از مهم‌ترین اهداف این جشنواره به شمار می‌آید.

ایشان در ادامه گزارشی مقایسه‌ای از جشنواره اول و دوم هنر آسمانی ارائه کردند که توسعه کمی و کیفی جشنواره دوم را نسبت به جشنواره اول نشان می‌داد. ایشان هم‌چنین از برتری هفتاد اثر طلاب در زمینه‌های مختلف هنری در این جشنواره خیر دادند و در این باره گفتند:

آثار ارائه‌شده در سال جاری نسبت به نخستین جشنواره از نظر کیفی بسیار ارزشمندتر بوده و هم‌چنین از نظر کمی هشتاد درصد رشد داشته است.

حجت‌الاسلام صادقی درباره دیگر ویژگی‌های این جشنواره افزود:

بخش ویژه جشنواره به مناسب سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی به موضوع انقلاب اختصاص دارد که در این بخش ۱۴۰ اثر به دبیرخانه جشنواره رسیده است.

حجت‌الاسلام صادقی در پایان سخنان خود خاطر نشان کرد:

هم‌اکنون طلاب غیر ایرانی که در ایران حضور دارند در این جشنواره شرکت کرده‌اند ولی قرار است در سال‌های آینده برای حوزه‌های علمیه دیگر کشورها نیز فراخوان داده و جشنواره به صورت بین‌المللی برگزار شود.

در آخرین بخش از افتتاحیه دومین جشنواره هنر آسمانی، حضار و شرکت‌کنندگان در مراسم افتتاحیه به دیدن نمایشگاهی از آثار راه یافته به این جشنواره دعوت شدند.

برنامه عصرگاهی دومین جشنواره هنر آسمانی برگزاری کمیسیون تخصصی این جشنواره بود که در محل تالار با حضور صاحب‌نظران حوزه‌ی و فرهنگی و هنری کشور برگزار شد. در این نشست که با عنوان ویژگی‌ها و شاخصه‌های هنر دینی برگزار شد، اساتید و صاحب‌نظران عرصه هنر به بیان دیدگاه‌های خود درباره چگونگی تولید هنر دینی و پرورش هنرمند دین‌پاوار پرداختند.

در بخش شبانه‌گاهی جشنواره، مراسم اختتامیه دومین جشنواره هنر آسمانی برگزار شد.

در این بخش ابتدا حجت الاسلام سید محمود ملتی بچستانی، معاون فرهنگی دفتر تبلیغات حوزه علمیه به سخنرانی پرداخت و درباره هنر دینی و نسبت اسلام با هنر گفت: